

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

Csak egy virágszál.

— Ajánlva minden jó szívnek. —

Csak egy virágszál! — ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Hercege Szanatorium Egyesület a kegyelet ünnepe előtt sok magyar hajlékba, ahol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszál kér abból a koszorúból, melyet szereteteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszál annak a halottnak kegyeletos emlékére, akitől a virágszál elvonjuk. És kéri ezt a virágszál a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79.723 ember halt meg a múlt esztendőben tüdővészben. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett; java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértené a kegyelet legszebb tanúsítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszorúból csak egy virágszál elvonnának azoknak a biztos halálból való kiragadására, akiket az idején alkalmazott gyógyítással meg lehet menteni, — a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás ami ma.

Szeretnénk a lelkeseknek legmesszebb hangzó harsonájába fújni szeretnénk, ha hirlapírói tollunk, melyet egy mélyen átértett igaz érzés vezet, fölrázná a társadalmat, hogy még ilyen jelszó nem hangzott el hazánkban, hogy ezt a jelszót meg kell érteni, amelyért mindenkinek, legyen bár javakban gazdag, legyen bár szegény, imádják Istenét bármiként, — lelkesednie kell.

Annak a jelszónak, mely csak egy virágszálát kér a tüdőbetegek megmentésére, el kell foglalnia százezrek szívét. A baj oly rettenetes, a segítség oly nagy anyagi erőfőltételez, hogy célt csak akkor érhetünk el, ha millió sír koszorujából ajánlunk föl a virágszálát, ha millió síron egy mécsessel kevesebbet gyújtottunk föl s ez az egy virágszál, ez az egy mécses a tüdőbetegek gyógyítására ömlik mind.

„A TENGERPART” TÁRGZÁJA

A kocsis.

Írta: J. H. Rosny.

A nizzai karnevál alkalmával feltűnt nekem egy házaspár, mely pazarlással határos fényűzéssel jelent meg a virágkorzón. Bambi-buszból készült hintóban, amely telistele volt orchideákkal, meglepő eleganciájú asszony ült a férje mellett, aki maga hajtotta egymás elé fogott három telivérét. A fogat általános feltűnést keltett; mi egy bérelt erkélyen jól megfigyelhetők a benülőket, az elegáns asszonyt és a férjét, akinek szép arcában valami közönséges vonás különös diszsonanciát keltett.

— Hisz ez d'Egremont comtesse! — kiáltott fel Maridet barátom.

— Ön ismeri ezt a házaspárt? — kérdeztük érdeklődéssel.

— Nagyon is ismerem, — felelte Maridet. — Az az ur, aki mellette ül, a férje, de hajdanában, amikor a comtesse még leány volt, akkor a kocsisa volt atyjának.

Bámulva kiáltottam föl:

— Ez mese! . . . Csak nem akarja velünk elhitetni, Maridet, hogy ez a szép asszony feleségül ment az apja kocsisához?

— Pedig úgy van. Hanem annyi bizonyos, hogy ez nem afféle nevetségessé szökte-tési história, amikor a grófkisasszony szerelemre gyulad a cselédjével és megszököik vele.

A József Kir. Hercege Szanatorium Egyesület most építi első népszanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év márczius havától felvenni s mivel a szanatoriumi kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatóriumban évenként négyszáz veszendő, halállal eljegyzett embert fognak megmenteni. De ha millió síron hiányozni fogna az az egy virágszál (amely hiány pedig legjobban tanúsítaná kegyeletünket) akkor már nemcsak az első népszanatórium még hiányzó tőkéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál felajánlásának poétikus eszméje, — minden vidéknek megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatóriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatóriumban minden vidékről fognak felvenni betegeket, tehát fölünk is, akkor az irgalomadómanókat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek megmentéséhez.

Hogy idején alkalmazott szakszerű gyógyítással a tüdőbetegség gyógyítható, — azt Németország példája igazolja, ahol a szanatoriumok létesítése óta 25 százalékkal kevesebb a tüdőbetegek halálozása. Nincs helye annak a fatális közönynek, melylyel a szörnyű veszedelem pusztítását nézzük. Mennyi könny, mennyi gyász van azokért, akiket e kór elsorvasztott; mennyit meg lehetett volna menteni azok közül, akiket gyászolunk. Nyissa meg szívét mindenki kegyeletének s ne sajnálja azt az egy virágszálát s azt az egy mécsést. A veszendő emberekért való nemes felbuzdulás lesz az az égbeszálló ima, mely levezelli minden földi gyarlóságunkat. Meggyászolt halottunk ott fönna a magasban kedvesen veszi majd áldozatunkat. A kegyelet koszorujából a tüdőbetegeknek felajánlott hiányzó virágszál

Ez a kocsis tetőtől-talpig jellemes és nagy kvalitású ember, akiben szellem és erő van és aki meg tudta cselekedni azt, hogy hivatalos kérelemként jelenhetett meg a grófi háznál, ahol szívesen is fogadták. . . . Persze, ennek meg is van a maga históriája.

— Teringettél, hát mesélje el és ne tegyen kíváncsivá bennünket a rejtvényeivel! — kiáltottunk Maridet barátunkra.

— Szívesen, — felelte ez és elmesélte a következő különös történetet.

Tíz évvel ezelőtt Josef Martin kocsis volt a d'Egremont-kastélyban. Ugy került oda, mint a többi cseléd: egyszerűen fölfogadták; bezzeg akkor nem sejtette senki, hogy belőle valaha a kastély ura lesz.

A fáma szerint egy megvadult mén adott alkalmat a fiatal grófkisasszonynak a férfi megismerésére, aki pusztá kézzel és rettenthetetlen bátorsággal lebirta a feldühödött paripát, megmentve ezzel a rajta ülő leány életét. A természeteszerű hála, amit Yvette az életmentője iránt érzett, később bizalmas meghittséget teremtett közöttük, azt a becsületes meghittséget, amely két emberi lényt egymás tisztelésére megtanít; Yvette, mint afféle serdülő leány csak sejtette meg, hogy mi ébred a lelkében, amikor már szerelmessé lett és a fiatal, cseléd-sorban levő férfi mély imádatlással viszonyozta a megérzett rokonszenvet, anélkül, hogy azzal visszaélni igyekezett volna. Ez a kocsis tulajdonképen nem volt közönséges cseléd, hanem

találja legszebbnek, mely áldást, boldogságot fakaszt, mely könnyet törül le: az árváságnak, az elhagyatottságnak keserű könnyeit.

Az első népszanatórium Gyulán a Lugos-szerű erdőben épül.

Előbb a helyet orvosi szempontból Kuthy Dezső dr., az Erzsébet-szanatórium igazgató főorvosa és Tauszk Eerencz dr. egyetemi tanár urak megtekintették és a célra alkalmasnak találták. A szanatórium 700.000 korona költséggel épül, a higienia legnagyobb követelése szerint. A terveket a genialis és annyira gyászolt tervező, Czizler Győző készítette s a szakemberek tetszését annál inkább megnyerte, mert a férfi és női betegek külön helyeztetek el. Az egyesület rövid négy évi fennállása után gyűjtötte össze az építési tőkét, legnagyobb részét egy év óta, mióta az egész országra kiterjedő egyesület lett. Tagjai meghuszosodtak (ma 7000 tagja van) és mivel a társadalom áldozatkészsége jóformán csak egy év óta van vele, föltehető, hogy a közelebbi négy évben már több gyógyítóintézményt létesít, annál inkább, mert a jövőben az olcsóbb francia rendszerű dispansereket akarja építeni.

Ha pedig föltételezzük (pedig föltételeznünk kell), hogy a társadalom megérti a segélykiáltást és a halottaknap koszoruból elküldi a szegénysorsú tüdőbetegeknek azt az esengve kért egy virágszálát, — akkor bizvást elmondható, hogy megsokasodik hazánkban a népszanatoriumok száma és a társadalom az embermentés terén nagyot, Istennek tetszőt tett. Értse meg minden jó szív ezt a segélykiáltást.

Az egyesület a legnagyobb nyilvánossággal fogja a gyűjtést végezni. Hirlapilag nyugtazza az adományokat s lapjában, a „Szanatóriumi Lapok»-ban minden adományt tételenként elismer, felhasználása módjáról pedig tájékoztatni fogja a közönséget. Azt akarja, hogy teljes bizalommal, a legnemesebb ügynek, nemzetünk egy

elszegényedett, de jó eredetű család gyermeke, aki az írás-olvasáson kívül némi műveltséget is szerzett.

Mi volt a szerelmesek között annak idején, azt titok földi. Az öreg grófnak sejtelve sem volt arról, ami a hazában szövődik és esze ágában sem volt gondolkozni esni, a mikor egy napon Josef kocsis fölmondta a szolgálatot és eltűnt a vidékről.

Ezzel kezdődik aztán maga a regény. Yvette gyönyörű leánygyermek nőtt fel és kérői nagy számmal versengtek a kezéért, de ő valamennyit elutasította. Atyja eleintén nem törődött a kikosarazással, de aztán kezdett elégedetlenkedni és kényszeríteni is akarta a leányt, hogy férjet válasszon.

— Hiába — felelte ilyenkor Yvette, — még mindig nem jött el az igazi, te pedig nem akarhatod, atyám, hogy boldogtalan legyek! Várj, meglásd, eljön az, akire én várok.

Multak az évek, de a várva-várt kérés nem jelentkezett. Az apa pedig vajmi szívesen látta volna már, hogy a leánya főköltő alá jusson. A családi vagyon, amelyet ő már adóssággal terhelten örökölt, mindinkább apadt és így nem hiába aggodott a jövő miatt.

Yvette azonban nem bántódott, mert hiszen ő jól tudta, hogy a jövő mit tartogat a számára; jól tudta, hogy a messze tengereken túl valaki hatalmas erővel küzd a sikerért, melynek végcélja az ő birhatása.

fájó sebet hegesztve, adhassa oda a maga egy virágszálat.

Boldogok leszünk, ha jelszavunk varázsos módon terjed szét, ha a nagy czélt megérti a mi közönségünk.

Csak egy virágszálat a tüdőbetegek megmentésére!

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A képviselőház ülése.

Budapest, október 17. A képviselőház mai ülésén az elnöki tisztet *Návay Lajos* alelnök viselte.

A mult ülés jegyzőkönyvének telovásása és hitelesítése után az elnök bejelentette, hogy *Grätz Gusztáv* képviselő összeférhetetlenségi ügyében a Ház átiratot intéz a kormányhoz.

Tudomásul veszik.

Ezután bejelentette az elnök, hogy a mandátum-vizsgáló bizottság *Kecskeméthy* kolozsvári képviselő mandátumát végleg igazolta.

Nagy Emil az ipartejesztésről szóló törvényjavaslatról beterjesztette a közgazdasági bizottság jelentését.

Az elnök kimondta, hogy a javaslat tárgyalását a szombati ülésre tűzik ki.

Gálosi József a mentelmi bizottság jelentését terjesztette be.

Ezután *Ujron Gábor* jelentkezett szólásra. Mentelmi jog megsértéséről kell — úgy mond — jelentést tennie. Az egyik újság híradása szerint *Zichy Jenő* gróf országgyűlési képviselőt a nyáron saját akarata ellenére zárták a Niedermann-féle szanatóriumba. Ez a hihetetlen eset mind-egyeddig czárolat nélkül maradt. Az esetet a legsürgősebben meg kell vizsgálni és ha igaz, a legkíméletlenebbül meg kell torolni, mert a képviselőház tekintélye ezt szigorúan megköveteli.

Polonyi Géza igazságügyi miniszter beterjesztette ezután a bűnösök kiadására Görögországgal kötött egyezségről szóló törvényjavaslatot.

Végül *Wekerle Sándor* miniszterelnök benyújtotta az állami számvevőszék jelentését, mire az ülés véget ért.

Történt aztán, hogy egy új birtokos telepedett le a d'Egremont kastély szomszédságában. Az idegen angol nevet viselt és titokzatos hírrel feszkelte meg magát a környéken. Azt a régi kastélyt, amelyet ott vásárolt, mesebe illő fényvel alakította át és a legelső párizsi művészekkel rendezte be a termeit. A környéken csodákat meséltek a készülődésről és senki sem sejtette, mit rejt a titokzatos idegen célja.

Ilyen körülmények között bukkant föl az a Josef Mac-Martin nevű gentleman, akinek megjelenése egész forrongást idézett elő a szajnaparti faluban.

Dusgazdagságot hozott magával ez a jövevény és a pénz varázshatalma csakhamar megszerezte a tekintélyt is, úgy, hogy mikor az idegenből ideszakadt birtokos a bevonulást tartotta az uradalmába, már a legmagasabb fokra fölcsigázott kíváncsiság várta.

Mister Mac-Martin természetesen látogatást tett a szomszédainál és így megjelent a d'Egremont-kastélyban is. Az öreg gróf, aki a hitelezőivel küzdött, a legnagyobb udvariassággal fogadta a pénzes vendéget és amikor megtudta tőle, hogy még nőlen, kétszeresen kitüntette hízog baráttságával.

— Szomszédaim mindig a magukénak tekintik a házamat — mondta az öreg gróf, — remélem tehát, uram, hogy ön is szívesen fogadja, ha egyszersmindenkorra megnyitom ön előtt ajtómat ezzel a szóval: «Testvér, e föld! alatt szeretet vár rád!»

A Szajna-parti falu környékén csakhamar

A fiumei kormányzó Budapesten.

Budapest, okt. 17. *Nákó Sándor* gróf fiumei kormányzó, aki édesanyja és nővére látogatásáról Bajorországból visszatért, ma délelőtt a képviselőházban felkereste *Wekerle Sándor* miniszterelnököt. A kormányzó a Ház folyosóján indignálódva tiltakozott a lemondásáról szóló hírek ellen.

A Rákóczi-törvényjavaslat.

Budapest, október 17. Félhivatalos jelentés szerint *Wekerle Sándor* miniszterelnök már a képviselőház pénteki ülésén be fogja nyujtani a Rákóczi Ferenczre vonatkozó törvényjavaslatot.

A szabadhajózásról szóló törvényjavaslat.

Budapest, okt. 17. A képviselőház közlekedésügyi bizottsága ma délután folytatta a szabadhajózásról szóló törvényjavaslat tárgyalását és a javaslatot hosszas tanácskozás után részleteiben is elfogadta.

Uj főispánok.

Budapest, okt. 17. Félhivatalos jelentés szerint a hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király *Csathó Zsigmond*ot, Csongrád vármegye főispánját állásától felmentette és *Kelemen Béla* országgyűlési képviselőt Csongrád vármegye és Szeged város, *Kubik Béla* országgyűlési képviselőt pedig Borsod vármegye főispánjává nevezte ki.

Zichy Jenő gróf ügye.

Budapest, okt. 17. Az ellentétes hírekkel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy *Zichy Jenő* gróft a nyáron saját beleegyezésével szállították szanatóriumba. Az orvosi vizsgálat egyértelműleg megállapította a gyógykezelés szükségességét. Az orvosok véleményét a grófi család is megvitatta s minthogy *Zichy Jenő* gróf maga is beleegyezett az elszállításba, fölkérték *Zichy Aladár* gróft, a király személye körüli minisztert, hogy

vidám ünnepek egész sorozata lett divattá; az új földesur kincseket szőrt két kézzel, hogy új hazájában barátokat szerezzen és azokat a kastélyába edesgesse. Az ünnepeknek pedig természetesen középpontja volt a szép grófkisasszony, aki az idegen ur megérkezése óta valósággal megváltozott. A gyönyörű leány, aki eddig szinte kerülte a zajos mulatságokat, most mohón élvezte ennek az idegennek az ünnepeit, tánczolt, udvaroltatott magának és tökéletesen átalakult.

— Lám, lám — gondolták az emberek, — Yvette comtesse alighanem mégis férjhez megy.

Nem is késett soká az eljegyzés, mert az új birtokos, mint afféle amerikai, nem szerette a sok kerülgetést, hanem gyorsan cselekedett. Már három héttel a letelepedése után, fölbuzdulva az öreg d'Egremont szívélyességétől, egy szép napon kéréként állított be a szomszédja kastélyába. Főlöszleg volna pedig külön is hangsúlyoznom, hogy az ősi d'Egremont-család sarjadéka pillanatig sem habozott vejjé fogadni az egyszerű polgárembert, akit pénzeszsakok avattak előkelővé. Minthogy pedig Yvette kisasszony is igent mondott, az esküvő nagy pompával ment végbe a kastélybeli kápolnában.

Az öreg d'Egremont grófra azonban mégis fájdalmas csapás volt az a kijelentés, melylyel veje az esküvő után elébe toppant.

— Gróf ur — szólt ez a Mac-Martin —

nagybátyját a Niedermann-féle szanatóriumba kísérje. Nagynevű orvosprofesszoraink egyhangulag kijelentik, hogy kizárt dolog, hogy nálunk bárkit is erőszakkal, akarata nélkül szanatóriumba szállítsanak.

A „Világszabadság“ ügye.

Budapest, október 17. Az esküdt-bíróság ma hosszas tanácskozás után meghozta ítéletét a «Világszabadság» elkobzása ügyében. Az esküdtek a cikk szerzőjét, *Jócsák Kálmánt* nem vétkesnek mondták ki, minek alapján a bíróság elrendelte a «Világszabadság» elkobzott példányainak visszaadását.

Halál a törvényszék előtt.

Sátoralja-Ujhely, okt. 17. A törvényszék már napok óta tárgyalja *Grünfeld Vilmos* dr. járási orvos bűnpörét, a kit katonaszabaditással vádolnak. Ma, a tárgyalás harmadik napján, szenzációs fordulat állott be. *Grünfeld Vilmos* dr. a tárgyalóteremben hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Ennek következtében az ítéletet a többi vádlott ügyében csak október 25-én fogják kihirdetni.

Péksztrájk Budapesten.

Budapest, okt. 17. A péksegédek sztrájkjában váratlan fordulat következett be. A sztrájkolók nagyrésze ma este munkába állott. A sztrájk közeli megszűnése várható.

Uj osztrák hajóstársaság

Az »Oesterreichischer Orientverein« helyiségében — mint lapunknak becsből jelentik — *Salm Erik* gróf elnöklete az alsóausztriai részvénytársaság, a nemzetközi szállítványozó részvénytársaság, a szállító és kereskedelmi részvénytársaság, a dalmáciai közgazdasági érdekek előmozdítására alakult egyesület, az osztrák hajózás előmozdítására alakult egyesület, az osztrák kiviteli egyesület, *Bianchini* dalmát képviselő és mások részvételével gyűlés volt, amelyen egy *Mahnics* vegliai püspök vezetése alatt álló érdekeltiségi csoporttal tárgyaltak egy új osztrák hajósvállalat alapítása iránt, amely egyrészt *Fiumét kötné össze a*

négyszem között vallomással tartozom önnek.

— Mi az, fiam? — kérdezte csodálkozva az örömapa.

— A vallomásom rövid . . . én tíz évvel ezelőtt az ön kocsisa voltam.

— Mi? Micsoda?! Mit mond?! —

— Akkor Josef Martin volt a nevem . . .

D'Egremont halálsápadtan roskadt az ottománra, de mielőtt főhíborodásának kifejezést adhatott volna, belépett a szobába Yvette és szeliden atölelve atyját, így szólt:

— Atyám, én már akkor szerettem Josefet . . . Akkor, gyermekésszel, kész voltam a karjai közé dobni magam, de Josef jellemes ember volt és azt mondta, hogy előbb hozzám méltóvá akar válni, mielőtt elfogadja a szerelmemet; igen, visszautasított, hogy becsületes versenynyel nyerje el a kezemet és a te beleegyezésedet . . . Ha meg tudod érteni, atyám, mily hatalmas erővel kellett Josefnek küzdenie a gazdagságért, lehetetlen, hogy szemrehányást tehess neki ma, amikor tíz év emberföltötti munkájának jutalmát nyújtja nekem hozományul.

D'Egremont a forma kedvéért még zsörtölődött kissé, hanem amikor fölkereste őt egy párisi ügyvéd, annak néhány szavára a büszke arisztokrata szeme könnyel telt meg.

Az ügyvéd mindössze annyit adott tudtára, hogy a birtokait terhelő összes adósságai ki vannak egyenlítve.

Ime, uraim — fejezte be történetét Mari-det, — ez a modern Don Juan históriája.

quarnerói szigetekkel naponként két járatral, másrészt pedig rendes járatokat tartana fenn a liguriai tengeren Velenczébe, Anconába és Triesztbe. Az osztrák kereskedelmi minisztérium jelenvolt képviselője, *Delles* udvari tanácsos kifejtette, hogy a minisztérium örömmel látja a tervet, amelynek fontosságát elismeri és hajlandó azt megfelelő szubvenczióval támogatni. Az alakítandó részvénytársaság, amelynek engedélyezése iránt már megtették a lépéseket, *átveszi a fennálló zenggi horvát hajóstársaság hajóparkját*. Az új társaság részére csupán a Quarnero vidékén 400.000 korona értékű részvényt jegyeztek.

KÜLÖNFÉLE.

— **A városi képviselőtestület ülése.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor ülést tart.

— **A Fiumei Magyar Kör Rákóczi-ünnepé.** A Fiumei Magyar Kör — mint jelentették — nagyszabású kegyeletes ünnepet rendez *II. Rákóczi* Ferencz és bujdosó társainak emlékezetére. E hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a dómtemplomban ünnepi zenés istentisztelet lesz, amelyen *Kukavics* János plébános mondja nagy segédlettel az ünnepi misét. A mise után *Sándorffy* Nándor hittanár tart a szószékéről magyar nyelvű alkalmi szónoklatot. A beszéd után az oltárhoz lép és *Rákóczi* hazahozataláért Tedeumot mond az Egek Urának. A kóruson az énekhar egyházi dalokat ad elő, majd az ünnepelő közönség orgonakíséret mellett elénekli a Himnuszot. Aznap este a Kör fényes emlékünnepet rendez vagy a városi színházban, vagy a Fenice-szinkorban. Az ünnepi beszédet a Kör felkérésére *Nagy György* országgyűlési képviselő fogja mondani. Az olasz ünnepi beszéd megtartására *Sirola* Ferencz főgimnáziumi tanárt nyerték meg. A *Magyar Kör*, mint már jelentették, hatalmas babérkoszorút is küld *Rákóczi* koporsójára. A koszorút innen *Orsovára* küldik, hogy az ország határától kísérje a szent hamvakat Kassára. A koszoru aranyhímzésű pompás szalagja már elkészült és kiállításra kerül a Schwarz és Gerő czég kirakatában. A fölírása ez: „*II. Rákóczy Ferencz dícső fejedelmünknek — A „Fiumei Magyar Kör*“.

— **Uj fiumei polgár.** *Lövy* Henrik szabó-üzlet tulajdonos az előirt összeg lefizetése után felvették Fiume város kötelekébe.

— **Halálozás.** *Schwarz* Lipót, a Magyar-horvát hajóstársaság budapesti vezérképviselője Budapesten meghalt. Az elhunyt, akitől a társaság éveken ezelőtt átvette a Velence és Ancona közti járatokban közlekedő gőzösöket fél millió koronát hagyományozott jótékony célra.

— **Városi színház.** Valóban élvezetes estét nyújtott ma *Novelli* Ermete a városi színház közönségének. Mindenekelőtt *Ristori* Adélnak, az elhunyt nagy olasz tragikának emlékére tartott gyönyörű szép beszédével, melyet a mára kitűzött „*Il Burbero Benefico*” című Goldoni-darabot megelőzőleg tartott. A nagy *Ristori* emléke iránti hódolatból a közönség a függöny felgördülésekor telálva tapsolt a színpadon babérlevelek között elhelyezett *Ristori*-képnek. A közel félórásig tartó beszéd után újra felhangzott az egész színházban a taps, mely ezuttal *Novellinek* szolt, a mélyen átértzett, megkapóan meleg apoteozisért. Ezután *Goldoninak* „*Il Burbero Benefico*” („A házsáros jótévő”) című háromfelvonásos vigjátékában mutatta be nálunk *Novelli* egy új oldaláról művészetét. Egy puha, vajszívű, nemesen jó, de örökké zsörtölődő öreg urat láttunk ma tőle, amelynél kedvesebb, bájosabb szerepet még a nagy *Novelli* is ritkán játszott. Minden szava

dörögő, durczás, de e látszólagos kéreg mögül mindenütt előcsillámlik az arany szív, a saját jóságát is minduntalan keveselő, melegen érző kedély. A közönség mindvégig elragadtatással és szeretettel kísérte a nagy mester gyönyörű alakítását. A második felvonás után vége-hossza nem volt a tapsnak és kihívásnak.

Holnap újból páratlan műélvezetben részesíti közönségünket a nagy *Novelli*, amelynyiben Marco Praga híres „*Alleluja*” darabjában fog elbucszni tőlünk.

— **Labdarugó-mérkőzés.** Kedvező idő esetén vasárnap, e hó 21-én délután 3 órakor labdarugó-mérkőzés lesz a *Fiumei Atletikai Klub* és a *Gioveni Fiume* csapatai között a volt Kvassay-telepen. Sportkörökben érdeklődéssel néznek az utóbbi egyesület ez első nyilvános szereplése elé, mert ez a találkozás mértékül fog szolgálni arra nézve, hogy a nemrég alakult és tulnyomólag fiumei ifjakból álló fiatal csapat ez idő alatt mennyire volt képes a footballt elsajátítani, másrészt pedig, hogy milyen reményekkel nézhet a jövő elé. A *F. A. K.* csapatának, mely a tavasz végén oly szép sikereket aratott Zágrábban és Kaposváron, szintén ez lesz első őszi bemutatkozása és tekintettel arra, hogy egy-két új játékos fog benne szerepelni, valószínű, hogy szép összjátékot lesz alkalmunk látni.

— **A tisztviselők és a drágasági pótlék.** A „Tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesülete” *Fest* Aladár elnöklésével tegnap választmányi ülést tartott, amelyen a drágasági pótlék kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy ennek az érdekében memorandumban fordulnak a kormányhoz. A memorandum, amely utal a fiumei nehéz megéhetési viszonyokra és kimutatással igazolja a fiumei piac drágaságát, már készen is van. A memorandumot elküldik *Nákó* Sándor gróf kormányzóknak, azzal a kéréssel, hogy juttassa azt el a kormányhoz. A tisztviselők egyesülete a mozgalom érdekében *vasárnap rendkívüli közgyűlést tart*, amelyen — mint értesülünk — elhatározzák majd, hogy küldöttség menesztsek Budapestre, amely a memorandumot atnyújtja a minisztereknek és arra kéri a kormányt, hogy a drágasági pótlékot adja meg.

— **Veszedelemes vendég.** A közeli Delniczen a múlt éjjel *Majnarits* odavaló vendéglős fogadójában egy *Pugel* Ferencz nevű fuzsinei szabó szállott meg, aki a gazda szobájában észrevétlenül elrejtőzött az ágy alá. Hajnali 4 óra tájban, mikor a vendéglős aludni tért, a szabó előbujt az ágy alól és *Majnaritsot* egy nagy késsel összeszurkálta. Ekkor gyertyát gyújtva, rabolni akart, de a sebesült *Majnarits* magához térve, zajt ütött, mire a merénylő megijed és a közeli erdőségbe menekült. A vendéglős, akin tizenkét késszurás van, aligha marad életben.

— **Hajók forgalma.** Tegnap és ma a következő hajók érkeztek a fiumei kikötőbe: a „*Szent László*” *Adria*-gőzös *Peterdy* kapitány parancsnoksága alatt Valenciából; a „*Bagdad*” német gőzös *Röfer* kapitány parancsnoksága alatt Hamburgból; a „*Bulgarian*” angol gőzös *Wickers* kapitány parancsnoksága alatt Liverpoolból. — *Elindult* a „*Tebe*” *Lloyd*-gőzös *Nasso* kapitány parancsnoksága alatt Triesztbe; az „*Albania*” osztrák gőzös *Marinkovich* kapitány parancsnoksága alatt Triesztbe.

Az *Adria*-társaság hajóinak forgalma: *Erkezett*: „*Lederer* Sándor” október 16-án Palermóból Genuába; „*Szapary*” okt. 16-án Nápolyból Marseillebe; „*Szent László*” okt. 16-án Valenciából, Fiuméba. — *Elindult*: „*Adria*” okt. 16-án Gibraltárból Oranba; „*Tizza*” okt. 17-én Fiuméből Marseillebe; „*Zrinyi*” okt. 16-án Messinából Maltába.

— **Lopás a városi színházban.** *Reich* János 19 éves magánhivatalnok bejelentette a rendőrségnél, hogy tegnap este a városi színházban, miközben a földszinten állt, egy 50 koronát érő ezüst dohánytárczát loptak el tőle.

A tárczát külső zsebében hordta, szélei aranyozva vannak és „*G. A.*” betűk vannak rája vésvé. A rendőrség a tettest nyomozza.

— **Drága mulatság.** *Glumicsics* Milán, 50 éves gyalogsági őrmester csütörtökön Fiuméba érkezvén, alaposan nekilátott a mulatozásnak. Különösen nagy barátságot kötött egy *Ferbics* Anna nevű, 19 éves pazaristei leánnyal és *Sorak* Simon 24 éves vrhovinai illetőségű munkással. Egész éjjelig mulatozott velük a korcsmákban és kávéházakban. Másnap azonban megdöbbenve vette észre, hogy jóbarátai 180 koronáját ellopták. Ezen annyira elbűsult, hogy csak vasárnap jutott eszébe, feljelenteni a dolgot a rendőrségnél. A munkást és a leányt nyomban előállították, ahol eleintén tagadták a tettet, a keresztkérdésekre azonban megzavarodva bevallották a tolvajlást. Am a derék őrmesternek ebből nem sok haszna vala, mert a pénzt a két jómádár már szerencsésen elverte. Mit tehetett a rendőrség egyebet: átadta a két tolvajt a királyi ügyészségnek.

— **Forgalomban nem levő hordók hitelesítése.** A belügyminiszter ez évi 109. sz. elvi határozatával kimondta, hogy a rakárban vagy pinczében elhelyezett, forgalomban nem levő hordók hitelesítési kötelezettség alá nem esnek; ennél fogva az ily hordók el sem kobozhatók.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovacs Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
„Unio” Könyvnyomdai műintézet.

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsözőtő tőke az, amit a *Scott-féle Emulsio*-ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A *Scott-féle Emulsio* a legjobb norvégiai gyógyszerkamajolajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a *Scott-féle Emulsio* készítésére. A magában sajtóságot *Scott-féle* készítés eljárással 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívüli hatáserevel bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos sikert ér el. A közönséges csukamajolajjal megközelíthetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a *Scott-féle Emulsio*-val.

A *Scott-féle Emulsio* valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Órosi gyógyszerterá”
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34/50.

— Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. —
Kapható minden gyógyszerárban.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a nagy

Anatomiai és tudományos

— MUZEUM —

ide érkezett és ma, f. é. okt. 18-án

a Gáz Vecchio-téren

lesz az ünnepélyes megnyitása.

Számos látogatást kér, tisztelettel

az igazgatóság.

Kisasszony

olasz és francia nyelvből leckéket ad praktikus nyelvtani és társalgási módszerrel. —

Tanfolyamok kisasszonyok részére.

Czim: Piazza del Mercato nuovo 2. szám,

III. emelet, balra.

Igen jó mosónő

és vasalónő elfogad mindenféle mosást, vasalást és ruhatisztítást jutányos árak mellett. Czim: Ivancsivics Mariska, Via Risorta 42. sz.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

— fényesen berendezett szobák. —

— Külön nagy étterem. —

Kitűnő ételek és italok.

Kőbányai és pilseni ősforrású sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,
a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett szigorú pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Előfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“
kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápáry
czimzendők.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME, Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;

leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába;

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;

előleget nyújt árukra és értékpapírokra;

megőríz és kezel értéktárgyakat;

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek

inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

— fiumei főraktára. —

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van **kiviteli** és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 tél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládában.

— Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. —

— Bárhova házhöz is történik szállítás. —

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-lungato. — Schenk János „Fiumara“-kávéháza. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V. — Rod. Tscheric fűszerüzlet a Fiumarán.

Mindenkor friss csapolás

a „SORKO“-féle vendéglőben, a községi tak. pénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Leder S. cipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek cipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.